

dragers zonder uitzondering automatisch weer op het kussen zouden komen, vertrouwden graag dat het Militair Gezag zulks zou voorkomen – het had ruime zuiveringsbevoegdheden, het kon de weg naar de ‘vernieuwing’ open houden.

‘De stemming der bevolking’, zo schreef de militaire commissaris van Limburg, majoor Schürmann, op 8 oktober in zijn vierde verslag (hij bevond zich toen bijna vier weken in Maastricht),

‘is in het algemeen goed te noemen, doch mede tengevolge van ondervoeding valt er bij zeer velen een merkwaardig gebrek aan energie, initiatief en activiteit waar te nemen.

Eenzijds is een ieder volgaarne bereid zich aan het Militair Gezag te onderwerpen en zijn instructies op te volgen; anderzijds verwacht men van het Militair Gezag tot in details nauwkeurige instructies; van opdrachten aan personen om bepaalde zaken naar eigen inzicht te regelen, komt in het algemeen niets terecht, en het blijkt telkens weer nodig dat het Militair Gezag zelf precies zegt hoe het moet. De bevolking zou niets liever willen dan dat het Militair Gezag dictatoriaal optrad.

Bij de werkgevers houdt die wens verband met het verlangen dat het Militair Gezag alle communistische tendenzen zal keren; bij de werknemers met de hoop dat het Militair Gezag zal beletten dat al het oude weer terugkeert (de leidende figuren van vóór de oorlog, de partij-groeperingen, de bedrijfsorganisaties, de pers, etc.).

Het is nauwelijks mogelijk op welk gebied ook één figuur uit Limburg aan te wijzen, die niet door een of meer groepen voor een slecht vaderlander wordt uitgemaakt. Benoemingen in functies zijn daarom zeer moeilijk en verwekken grote afgunst. De autoriteit van onbekenden uit Londen wordt veel gemakkelijker aanvaard dan die van bekende persoonlijkheden uit Limburg.

Het spreekt vanzelf dat al hetgeen in het voorafgaande omtrent de mentaliteit en de stemming van het Limburgse volk is gezegd, overdreven is uitgedrukt en dat het verschil tussen de vrije en de thans bevrijde wereld niet zo groot is als aan de hand van het voorafgaande zou kunnen lijken. Het kwam mij echter nuttig voor, deze indruk in wat scherpe vorm weer te geven, opdat het Militair Gezag daarmee in andere gezagsgebieden rekening kan houden.’¹

Aannemelijk lijkt ons dat men aan dit beeld, het mag dan wat toegepitst zijn, zekere algemene geldigheid niet kan ontzeggen en in elk geval hadden de officieren van het Militair Gezag zelf, zowel de militaire commissarissen als de in Brussel aanwezige officieren van de staf, de

¹ C. W. A. Schürmann: ‘Vierde verslag, 3–8 okt. 1944’ (8 okt. 1944), p. 5-6 (MG, Geheim archief, 204).